

MATEUSZ DEMENIUK

Szkoła Doktorska Uniwersytetu Opolskiego

ORCID: 0000-0003-2099-7541

Sprawozdanie z konferencji naukowej „Błogosławieństwa i inne sakramentalia”

Wrocław, 9 kwietnia 2024 r.

9 kwietnia 2024 r. w Sali Benedykta XVI Papieskiego Wydziału Teologicznego we Wrocławiu odbyła się jednodniowa konferencja naukowa zatytułowana „Błogosławieństwa i inne sakramentalia”, w której wzięło udział dziewięciu prelegentów z różnych ośrodków naukowych w Polsce. Konferencja podzielona została na trzy sesje. Konferencję o godzinie 9.00 otworzył ks. prof. dr hab. Sławomir Stasiak – rektor Papieskiego Wydziału Teologicznego we Wrocławiu, który w słowie powitalnym życzył udanych obrad i żywych dyskusji.

Pierwszy referat, wygłoszony przez ks. dr. Mariusza Szypę z PWT, dotyczył błogosławieństw w kontekście *De Benedictionibus* (rytuału rzymskiego dla zwyczajnej formy rytu rzymskiego, który zawiera błogosławieństwa), a w szczególności znaczenia i skuteczności błogosławieństw w misji Kościoła.

Sesja pierwsza mieściła w sobie dwa wystąpienia dotyczące tradycji bizantyjskiej oraz jeden tradycji zachodniej. Mgr Maciej H. Dąbrowski przedstawił referat pt. Problem kategorii sakramentaliów w tradycji bizantyjskiej. W referacie przedstawiono zagadnienie misterii w tradycji wschodniej, gdzie nie ma podobnego do teologii zachodniej rozróżnienia pomiędzy sakramentami a sakramentaliami. Wystąpienie pt. Błogosławieństwa w tradycji Kościoła greckokatolickiego autora niniejszego sprawozdania ze Szkoły Doktorskiej Uniwersytetu Opolskiego pozostawało w tematyce bizantyjskiej. Przedstawił on wyniki swoich badań na temat trebnyków (euchologionów, rytuałów), czyli wschodnich ksiąg liturgicznych, w których znajdują się obrzędy sakramentów oraz błogosławieństwa osób i miejsc. Podczas wystąpienia posiłkował się księgami liturgicz-

nymi – poszczególnymi wydaniem eucharystionów używanych w Ukraińskim Kościele Greckokatolickim. *Crux Sancti Patris Benedicti* – medalik z krzyżem św. Benedykta jako sakramentalium chroniące przed złem to tytuł ostatniego w sesji pierwszej wystąpienia, które wygłosił lic. Emanuel Kwiatkowski z Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Dotyczyło już tradycji zachodniej. Przedstawiono w nim postać św. Benedykta i medalik z krzyżem św. Benedykta oraz zagadnienie egzorcyzmów.

Drugą sesję konferencji otworzył referat pt. Teologiczny wymiar błogosławieństwa nowożeńców z formularzy „Mszy za nowożeńców” Jakuba Trendowicza z Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Autor przedstawił w nim kwestię różnych wersji błogosławieństwa nowożeńców podczas ślubów, przypominając o szczególnym zaangażowaniu nowożeńców w sam proces wyboru czytań liturgicznych i formularza liturgii obrzędu małżeństwa. Drugi i zarazem ostatni referat tej sesji, zatytułowany *Eulogiczny charakter obrzędów pogrzebu katolickiego*, wygłosił ks. mgr Wojciech Pawlina z Papieskiego Wydziału Teologicznego we Wrocławiu. W referacie autor wziął pod uwagę szczególnie obrzędy pogrzebu zawarte w księdze liturgicznej używanej w Polsce, a szczególnie pierwszą formę pogrzebu z trzema stacjami – w domu zmarłego, w kościele i przy grobie. Forma ta jest najbardziej rozbudowana. W referacie ukazano, że błogosławieństwa stosowane na pogrzebach mają szczególną rangę. Na zakończenie pierwszej sesji miała miejsce dyskusja, która dotyczyła szczególnie sposobu doboru Ewangelii czytanej podczas Mszy św. za nowożeńców do danej modlitwy błogosławieństwa wybranej z możliwych formularzy.

W trzeciej sesji były trzy wystąpienia. Tę sesję otworzył referat Krzysztofa Niemczyka z Papieskiego Wydziału Teologicznego we Wrocławiu pt. *Figury dedicatio wspólnoty w obrzędzie poświęcenia nowego kościoła*, który dotyczył tekstów obrzędu poświęcenia kościoła i ich analizy, by wykazać figuratywność kilku ich aspektów. Na zakończenie autor ubogacił swój referat refleksjami kard. Józefa Ratzingera umieszczonymi w jednym z jego wystąpień.

Błogosławieństwo nowych ministrantów: rola i znaczenie wprowadzenia młodych do Służby Liturgicznej przedstawił mgr Patryk Bożemski ze Szkoły Głównej Mikołaja Kopernika w Warszawie. Referat dotyczył szczególnie tematyki pastoralnej – wprowadzenia do służby liturgicznej nowych członków. Autor wskazał, że posługa w liturgicznej służbie ołtarza może być momentem odkrycia powołania do kapłaństwa lub do innych zadań w Kościele. Na zakończenie sesji trzeciej i całej konferencji referat pt. *Świeccy w posługach. Lektorat, akolit i katechista jako sakramentalia odnowione po II Soborze Watykańskim* wygłosił Dawid Makowski z Akademii Katolickiej w Warszawie. Omówił on zagadnienie posług dla

świeckich w kontekście odnowy święceń niższych, której dokonał w 1972 r. papież Paweł VI.

Spotkanie zakończyło się podsumowaniem konferencji naukowej. Nagrania wszystkich wystąpień wygłoszonych podczas konferencji można odsłuchać na stronie internetowej PWT we Wrocławiu.